

2. Оболенська Т., Щиркун О. Концептуальні підходи до міжнародного співробітництва між вищими навчальними закладами // Міжнародна економічна політика, 2016. № 2 (25). С. 41–57.

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-503-7-4>

**THE POSSIBILITY OF INTRODUCING TEACHING
AND MENTORING IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS
OF UKRAINE BASED ON THE EXPERIENCE OF FOREIGN
HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS**

**МОЖЛИВІСТЬ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТЬЮТОРСТВА ТА
МЕНТОРСТВА У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ
НА ОСНОВІ ДОСВІДУ ЗАКОРДОННИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ
ЗАКЛАДІВ**

Dubynskyy Oleg Yuriiovych

*Doctor of Legal Sciences, Professor,
Vice-Rector for Scientific
and Pedagogical Work,
Economic, Legal
and Social Issues
Admiral Makarov National
Shipbuilding University
Mykolaiv, Ukraine*

Дубинський Олег Юрійович

*доктор юридичних наук, професор,
проректор з науково-педагогічної
роботи, економічних, юридичних
та соціальних питань
Національний університет
кораблебудування
імені адмірала Макарова
м. Миколаїв, Україна*

Filipishyna Liliya Mykhailivna

*Doctor of Economic Sciences,
Professor at the Department
of Economics, Accounting
and Entrepreneurship
Pervomaisk Educational
and Scientific Institute
of Admiral Makarov National
Shipbuilding University
Pervomaisk, Mykolaiv region, Ukraine*

Філіпішина Лілія Михайлівна

*доктор економічних наук,
професор кафедри економіки,
бухгалтерського обліку
та підприємництва
Первомайський навчально-науковий
інститут
Національного університету
кораблебудування
імені адмірала Макарова
м. Первомайськ, Миколаївська
область, Україна*

У світовій практиці тьютори відіграють різноманітні ролі, забезпечуючи якісне навчання та впливаючи на студентів. Одне з найважливіших завдань тьютора – підбирати відповідні завдання для студентів, які допоможуть їм засвоїти необхідний матеріал. Також

важливо допомогти студентам обрати методи та інструменти, які сприятимуть ефективності навчального процесу. Деякі викладачі відкидають систему репетиторства, оскільки бояться самої ідеї 100% успіху і точності в навчанні.

Сьогодні, коли ми прагнемо запровадити закордонні стажування для покращення якості освіти та підвищення академічної мобільності, необхідно забезпечити належну організаційну підтримку. Через відсутність системи тьюторства та менторства в українських вищих навчальних закладах ці завдання частково виконують інші співробітники. Факультети та інститути наймають групових кураторів для консультування та допомоги студентам. Зазвичай вони також є викладачами, які мають багато обов'язків (організація навчального процесу, читання лекцій, підготовка матеріалів і т.д.). Як наслідок, у них не вистачає часу для надання консультацій та допомоги. Брак часу – не єдина перешкода для спілкування між викладачами та студентами. Не всі викладачі знайомі з вимогами до написання супровідних листів, заповнення аплікаційних форм на отримання іноземних стипендій тощо. У деяких університетах є студентські осередки, спілки, які організовують заходи, зустрічі та інформують студентів про конкретні можливості [2, с. 43].

Як зазначають українські дослідники: «Первинною метою було вдосконалення та підвищення мобільності студентів і викладачів у межах Європейського Союзу, розвиток багатостороннього співробітництва між університетами, поглиблення співпраці між університетами та бізнесом, а також поширення інноваційних освітніх технологій». ERASMUS також створив інструмент для перезарахування кредитів, отриманих студентами за програмами мобільності в інших університетах, – Європейську кредитну трансферно-накопичувальну систему (European Credit Transfer and Accumulation System). Протягом наступних 12 років сотні тисяч студентів з Європейського Союзу провели один-два семестри навчання за кордоном, довівши доцільність та ефективність такого підходу». Як бачимо, програма Еразмус+ змогла запропонувати найширшу мобільність в Європі і створила відповідні вимоги до організації мобільності та навчального процесу у вищій освіті [1, с. 9].

Ми вважаємо, що координатори міжнародної мобільності, особливо координатори Еразмус+, мають відігравати особливу роль у керівництві вищими навчальними закладами. Наразі це найбільша програма в Європі, яка пропонує мобільність для викладачів, адміністраторів, докторантів та студентів. Оскільки програма фінансується Європейським Союзом, вищі навчальні заклади-учасники зацікавлені в участі, оскільки вони не використовують внутрішні університетські фонди для мобільності, а отримують бонуси, оскільки студенти та викладачі мають можливість отримати нові знання та досвід, якими вони

можуть поділитися в Україні [3]. Обміни можуть відбуватися в рамках міжінституційних угод між країнами-членами та країнами-партнерами програми. Україна є країною-партнером, а країни-члени – країнами Європейського Союзу.

Зі збільшенням академічної мобільності координатор Еразмус+ є одночасно і тьютором для студентів, і ментором для викладачів. Таке наставництво є важливим як для викладачів і студентів, які виїжджають за кордон, так і для тих, хто приїжджає в українські університети.

Отже, основними завданнями координатора Еразмус+ з точки зору консультування та наставництва є наступні:

- Інформування: надання інформації про можливості обміну, надання необхідної інформації про контакти за кордоном, навчальний процес (для студентів), перелік спеціальностей і кафедр та наявність підписаних контрактів (переважно для співробітників);

- Комунікаційний: початок діалогу з усіма учасниками мобільності з метою визначення всіх деталей для її належної організації;

- Організаційна: підготовка документів – контрактів, консультації щодо придбання квитків, проживання та віз, проведення презентацій в університетах для кращого розуміння умов мобільності;

- Виховна: поради, як поводитися за кордоном не як приватним особам, які беруть участь у мобільності, а як представникам університету та країни, які мають створювати позитивний імідж нашої держави;

- Психологічна: виявлення психологічних та індивідуальних особливостей кожної людини для того, щоб зробити її перебування за кордоном більш приємним [4].

Отже, дослідження підтверджує розвиток та адаптацію вищої освіти в Україні до світових стандартів. Вважаємо, що впровадження академічної мобільності у вищі навчальні заклади безпосередньо впливає на успішність університету. Відсутність тьюторства та менторства вимагає використання потенціалу координаторів Erasmus та покладання на них функцій, які допоможуть як у розвитку міжнародної співпраці, так і в її реалізації.

Література:

1. Дем'яненко Н. М. (2023). Методологія тьюторингу з позицій психологічного знання. Науковий вісник Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка. Серія: Педагогічні науки / за заг. ред. Бенери В. Є. Одеса: Видавничий дім «Гельветика». Вип. 17. С.7-17.

2. Іваницька О. (2024) Етичні аспекти менторської і тьютерської діяльності у закладах вищої освіти. Наукові праці Міжрегіональної

Академії управління персоналом Педагогічні науки.
DOI:10.32689/maup.ped.2023.5.3

3. Швець Т.Е. (2022) Аналіз понять «тьютор» і «тьюторство» у вітчизняному та зарубіжному освітньо-науковому просторі. Академічні студії. Серія «Педагогіка». Вип. 2. С. 56–65. URL: <http://academystudies.volyn.ua/index.php/pedagogy/article/view/337/321> (дата звернення 20.09.2024 р.)

4. Шкарлатюк К. І., Коширець В. В., & Просіна О. В. (2024). Тьюторинг у вищій освіті: вплив на академічну успішність та професійний розвиток. *Психологічні студії*, (1), 190–196. <https://doi.org/10.32782/psych.studies/2024.1.26>

5. Програми Еразмус+: <http://erasmusplus.org.ua/>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-503-7-5>

UKRAINIAN SCIENTIFIC SCHOOLS: CURRENT STATE AND TRANSFORMATIONAL CHALLENGES

УКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ ШКОЛИ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ВИКЛИКИ

Ivanova Olha Anatoliivna

*PhD in Economics, Associate Professor
at the Department of Economics
and Law,
Vice-Rector for Scientific Work
Kharkiv University of Humanities
“People’s Ukrainian Academy”
Kharkiv, Ukraine*

Іванова Ольга Анатоліївна

*кандидат економічних наук, доцент,
проректор з наукової роботи
ІЗВО Харківський
гуманітарний університет
«Народна українська академія»
м. Харків, Україна*

Pichenko Valeriia Vitaliivna

*Senior Lecturer at the Department
of Business Foreign Language
and Translation
V. N. Karazin Kharkiv
National University
Kharkiv, Ukraine*

Ільченко Валерія Віталіївна

*старший викладач кафедри ділової
іноземної мови та перекладу
Харківський національний
університет імені В. Н. Каразіна
м. Харків, Україна*

In the course of performing its activities, a modern university addresses multifaceted areas of work and faces various challenges that reflect the development strategy of the educational institution. One of the main components as regards the above is scientific activity as the core area of